

Årsredovisning 2020

Kost- och servicenämnden

Ansvarig verksamhet	Regionservice
Kontakt	Annika Lindgren
Datum	2021-03-12
Diarienummer	KSN/210005
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehållsförteckning

Kost- och servicenämndens årsredovisning 2020	4
Sammanfattning av 2020	4
Uppföljning av resultatmål	5
Agenda 2030	5
Hög kundnöjdhet	6
Livsmedel i enlighet med svenska miljö- och djurskyddskrav	6
Digitalisering	6
Minskat miljöavtryck	7
Ekonomi i balans	7
Uppföljning av nämndplan och andra politiska uppdrag	9
Nämndanlays	9
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	9
Internkontroll	9
Mätplan	9
Budget i balans	10
Övrigt	11

Kost- och servicenämndens årsredovisning 2020

Resultatmål 2020

- *Kostnadseffektiv och hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet.*

Sammanfattning av 2020

Under året har kost- och servicenämnden uppfyllt samtliga mål förutom målet om hög kundnöjdhet utifrån utskickad enkät.

Kost- och servicenämndens fokusområden har varit hög kundnöjdhet (utveckla menyer utifrån synpunkter, önskemål och nya behov), livsmedel i enlighet med svenska livsmedel (inköp av kött och fågel sker i enlighet med svenska miljö- och djurskyddskrav), digitalisering (säkra och öka informationstillgängligheten samt att planera för ökad digitalisering i beställningsprocessen), minskat miljöavtryck (inköp av ekologiska livsmedel, miljövänliga förpackningar, minskat matsvinn, klimatanpassade menyer (mindre rött kött, mer fisk och vegetariska rätter).

De mål, utifrån Agenda 2030, som bedömts ha en tydlig koppling till kost- och servicenämndens uppdrag är mål 2, 3, 9, 12 samt 13. Kost- och servicenämnden bidrag till målen anses vara uppfyllda, förutom mål 9 där vi behöver fortsätta vårt arbete med ökad informationssäkerhet i beställningsled.

Kost- och servicenämndens nämndplan och mätplan för 2020 har varit grunden för drift- och utvecklingsgruppens arbete.

Coronapandemin har inte påverkat kost- och servicenämnden i någon större utsträckning.

Aktiviteter under året;

- Gemensam enkätundersökning över kundnöjdhet, som riktat sig till kost- och servicenämndens kunder har genomförts under november månad.
- En förvaltningsgrupp med syfte att säkerställa kost- och servicenämndens behov av systemstöd har inrättats.
- Informationsblad ” Till kunder som får kylda matlådor hemlevererade” har reviderats.
- Remissvar till Värmlandsstrategin 2040 har utformats.
- Menyerna har utvecklats, utifrån 2019 års enkätundersökning.
- Övergång från svarta till vita förpackningar för matdistribution.
- Internkontrollplan och uppföljning har genomförts.

Bedömer nämnden att resultatmålen uppnåts för helåret 2020?

Nej. Målet om 80% kundnöjdhet vid utskick av enkät till kund uppnås inte.

Indikatornivån 80% av andelen kunder som ger lägst betyg fem av sex är inte uppfyllt. Resultatet visar dock på en förbättring med 7,8% från föregående år. Resultat för år 2020 73,4%, i jämförelse med 2019 65,6%.

När det gäller digitalisering behöver vi fortsätta vårt arbete gällande informationssäkerhet i beställningsled.

Övriga mål uppnås med god marginal.

Uppföljning av resultatmål:

Kostnadseffektiv och hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet

Agenda 2030

De mål som bedöms ha en koppling till kost- och servicenämndens uppdrag i region Värmland är mål 2, 3, 9 samt 12. Kost- och servicenämndens aktiviteter kopplade till målen anses uppfyllda, förutom mål 9 där vi behöver fortsätta vårt arbete gällande informationssäkerhet i beställningsled.

Kost- och servicenämndens bidrag till mål 2, 3, 9, 12 och 13.

Mål 2 Ingen hunger: *avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk*

- Livsmedelslagstiftningens lagar och krav om hygienrutiner följs.
- Kost- och servicenämndens måltider är näringsberäknade och anpassade till målgruppen äldre, sjuka och sköra.
- I den mån det är möjligt sker inköp av närproducerade livsmedel. Inköp av kött och fågel sker i enlighet med svenska miljö- och djurskyddskrav. Det mesta av kött och fågel är svensk råvara.

Mål 3 God hälsa och välbefinnande: *Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.*

- Genom samverkan i Kost- och servicenämnden främjas hälsa och välbefinnande för målgruppen äldre, sjuka och sköra.

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur: *bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation*

- Digitalisering har varit ett av kost- och servicenämndens fokusområden under året. Tillgången till informations- och kommunikationsteknik ger möjlighet till digitaliserad beställningsprocess.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion: Att främja konsumtions- och produktionsmönster.

- Minska matsvinnet i produktions- och beställningsledet.
- Ställer hållbara krav för arbetsvillkor, transporter och kemikalier vid upphandling av livsmedel och förpackningar.
- Måltider förpackas i matlådor som är återvinningsbara.

Mål 13 bekämpa klimatförändringen: vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och dess konsekvenser

- Hållbara krav på samarbetspartners vid upphandlingar.
- Minska andelen rött kött.

Hög kundnöjdhet

I november genomfördes enkätundersökning till nämndens kunder. Vid årets mätning fick vi in svar från 371 kunder, ungefär lika många som förra året. Helhetsbedömningen ger fortfarande ett mycket gott betyg till kost- och servicenämndens matleveranskoncept. Kundernas helhetsbedömning av måltidsutbud, beställning, leverans, måltidernas utseende och smakupplevelse får bedömningen 4,8 på en 6-gradig skala. Mest nöjd är man med servicen som innebär att få maten hemlevererad, att den är färdiglagad och det breda utbudet. Karlstad och Kil har ökat på samtliga faktorer medan Hammarö har tappat på samtliga. Andelen kunder som ger lägst betyg fem vid mätning är 73,4 procent, en ökning från föregående år med 7,8% då det var 65,6 %. Nämndens mål om kundnöjdhet på 80%, uppfylls därmed inte.

Menyerna har utvecklats i enlighet med önskemål från föregående års kundenkät, där önskemålen bland annat gällde mer fisk och köttfärsrätter men även en liten tendens till fler vegetariska rätter.

En viktig faktor för hög kundnöjdhet är att informera om vår verksamhet samt ge möjlighet till provsmakning av maten till övriga som ingår i måltidskedjan i kost- och servicenämnden. Under året har biståndsbedömare, hemtjänstpersonal och PRO vid Kils kommun fått information och provsmakat, även vård- och omsorgsförvaltningen vid Karlstads kommun samt Hammarö kommuns pensionärsråd. Alla som provsmakat tyckte maten smakade bra, många gånger bättre än förväntat.

Livsmedel i enlighet med svenska miljö- och djurskydds krav

Andelen inköp av berett och oberett kött och kyckling med svensk råvara är 98,1 % (2019 91,3%). Fler djurskydd och miljökrav enligt svensk lagstiftning har legat till grund i livsmedelsupphandlingen. Målet om minst 70 % nås med god marginal.

Digitalisering

Digitaliseringen har ställt större kompetenskrav än vad drift- och utvecklingsgruppen har, det har därför inrättats en förvaltningsgrupp med representanter från varje part med den kunskap som krävs som kan kartlägga,

kravställa och ge förslag till utveckling som säkerställer kost- och servicenämndens behov av systemstöd. Förvaltningsgruppen ska samverka med drift- och utvecklingsgruppen.

En kommun har gått över till tvåfaktorsautentisering, för att säkra och öka informationstillgängligheten vid beställning, övriga parter är pågående. Målet om att genomföra minst en digitaliseringsaktivitet anses därmed ha uppfyllts. Kost- och servicenämnden behöver dock fortsätta sitt arbete gällande informations säkerhet i beställningsledet.

Minskat miljöavtryck

Den nya livsmedelupphandlingen trädde i kraft 2020-11-01, där vi ökade antalet ekologiska livsmedel med 36% och antalet djurskydds krav i enlighet med svensk lagstiftning med 26%. Vi är också stolta över att vi tecknat ett avtal med en lokal grossist, som handlar med närproducerade livsmedel, vi har också minskat antalet lastbilstransporter med ca 40%, vilket också bidrar till mål 13 Agenda 2030. Till följd av den nya upphandlingen beräknas kostnader för livsmedel sjunka med motsvarande ca 11% (beräknat utifrån föregående års avtalspriser och avrop/inköp).

Att minska på det röda köttet är bra ur både hälso- och miljösynpunkt och vi har i några rätter minskat det röda köttet med 25% genom att byta ut kött mot sojafärs och rotfrukter.

Målet under året har varit att öka både de ekologiska och svenska livsmedlen jämfört med föregående år. Under året har andelen ekologiska livsmedel ökat till 39,1% jämfört med 37,7 % föregående år och målet har uppfyllts. Andelen inköp av berett och oberett kött och kyckling med svensk råvara är 98,1 procent (91,3% 2019). Här nås nämndens mål om minst 70 % med god marginal

Under året har svarta plastförpackningar bytts ut till vita, eftersom plaståtervinningsmaskinen inte kunnat sortera svart plast, förpackningarna gick till förbränning och inte till återvinning. Det är ett resultat utifrån projektet ”Koll på plasten”, där kost- och servicenämnden deltar tillsammans med Karlstads kommun och Region Värmland.

Ekonomi i balans:

Nettokostnadsram

Kost- och servicenämnden, som en del av Region Värmland, visar ett överskott på 0,1 mnkr. Denna nettokostnadsram inkluderar den verksamhet där matproduktionen hanteras samt politiker kostnader, lokaler, service och administration ingår inte. Nettokostnaden är kostnaden minskat med bidraget (intäkten) från kommunerna. Det positiva resultatet uppstår då Region Värmland har avropat fler måltider än budgeterat, vilket medfört att kostnadsfördelningen inom nämnden blev lägre för Region Värmland. Målet om beslutad nettokostnadsram har uppfyllts.

Budget för kostnämndens måltidsproduktion 2020 baserades på årsbehovet 337 600 måltider.

Nämndens uppdrag som delas med kommunerna, utgår från total kostnaden för uppdraget, det vill säga inklusive lokaler, service och administration, men exklusive politiker kostnaderna som ligger på 0,08 mnkr. Budget för nämnden beräknades till 10,6 miljoner kronor. Kost- och servicenämnden redovisade en negativ budgetavvikelse om 0,1 miljoner kronor. Avvikelsen berodde till största delen på marginellt högre kostnader än budgeterat till följd av att fler producerade måltider än planerat. Kostnaden per måltid för 2020 blev 28,80 kr jämfört med budgeterad 31,50 kr. Målet om högst 31,50 kr per portion har uppfyllts.

Under 2020 har nämndens verksamhet i storköket vid centralsjukhuset tillagat och förpackat 362 997 måltider, vilket är en ökning med cirka 25 000 måltider jämfört med planerat årsbehov. Alla parter utom Hammarö har avropat fler portioner än prognostiserat behov.

Kostnad (tkr)	Utfall 2020	Budget 2020	Avvik
Personal	2 727	2 926	199
Råvaror	5 539	5 234	-305
Material	684	632	-52
Övriga kostnader	1 738	1 841	103
Totalt	10 688	10 632	-56
Kostnad per måltid (kr)	28,8	31,5	2,65
Antal portioner	370 611	337 600	33 011

Planerat behov och utfall måltider 2020

Part	Planerat årsbehov	Avropat behov	* Vägt antal måltider
Karlstad	147 000	165 512	169 345
Kristinehamn	72 000	77 533	79 198
Kil	10 000	12 411	12 540
Hammarö	28 600	25 174	25 274
Region Värmland	80 000	82 367	84 255
Summa	337 600	362 997	370 611

* För beräkning av kostnad för specialkost och personlig kost används vägningstal, specialkost har vägningstal 1,2 och personlig kost har vägningstal 1,4.

Part	Vägt antal måltider	Fördelad Kostnad Tkr	Bidrag Tkr	Kommun återbetalar Tkr	Regionen återbetalar Tkr
Karlstad	169 345	4 884	4 630	254	
Kristinehamn	79 198	2 284	2 268	16	
Kil	12 540	362	315	47	
Hammarö	25 274	729	901		172
Region Värmland	84 255				90
Summa	370 611	10 688	10 634	317	262

Kostnadsfördelning-slutavräkning bidrag 2020

Enligt reglemente för kost-och servicenämnden ska över-/underskott regleras årligen och fördelas proportionellt utifrån respektive huvudmans andel av den totala volymen.

Uppföljning av nämndplan och andra politiska uppdrag

Nämndens resultatmål är att åstadkomma en kostnadseffektiv och hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet. Det ska åstadkommas genom att eftersträva hög kundnöjdhet vid kundmätning. Nämnden ska också öka andelen inköp av livsmedel i enlighet med svenska miljö- och djurskyddskrav och närodlat i den mån det går samt arbeta i enlighet med relevanta mål i Agenda 2030. Nämnden ska arbeta med en ökad och säker digitalisering.

Perspektivmålen ekonomi i balans och minskat miljöavtryck nås genom kostnadseffektivitet och budget i balans samt en ökning av andelen ekologiska och svensk råvara av kött och kyckling. Den sammanfattande bedömningen är att resultatmålet har uppfyllts.

Nämndanalys

Verksamhetens nettokostnader har ett överskott mot budget på 0,07 mnkr (8,9%). Intäkterna har en positiv budgetavvikelse på 0,15 mnkr och beror av att Karlstads kommun har avropat fler portioner och därav fått ta mer av kostnaden totalt i slutavräkningen.

Personalkostnader har en positiv budgetavvikelse på 0,2 mnkr. Det positiva resultatet beror på bättre resursoptimering och lättare hantering av förpackning, trots fler producerade måltider.

Material och varor har en negativ budgetavvikelse på 0,25 mnkr och beror på ökade livsmedelskostnader då det har producerat fler måltider.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Kost- och servicenämnden har inte påverkats av pågående pandemi i någon större utsträckning.

Vi har god kompetensförsörjning gällande alla yrkeskategorier. På grund av coronapandemin har vi kunnat rekrytera från restaurangbranschen, främst från yrkesgruppen kockar.

Inga större investeringar har genomförts under år 2020.

Internkontroll

Vid delårsrapporten för januari-augusti 2020 hade kost- och servicenämnden uppfyllt de flesta av målen för våra fokusområden. Det som inte var uppfyllt var mätning av kundnöjdhet, vilket genomfördes under slutet av året och som nu redovisas i årsrapporten för 2020.

Uppföljning sker vid delårs- samt helårsrapporter. Vid nämndmöte samt vid möte i drift- och utvecklingsgruppen lyfts eventuella förekommande större förändringar och/eller avvikelser.

Mätplan

Kostnadseffektiv och hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet			
Fokusområde	Indikator	Indikatornivå 2020	Resultat 2020
Hög kundnöjdhet	Andel kunder som ger lägst betyg fem vid mätning	80%	73,4% (65,6% 2019) Källa; Kundenkät
Livsmedel i enlighet med svenska miljö och djurskyddskrav	Andel inköp av berett och oberett kött och kyckling med svensk råvara	Minst 85%	98,1% (91,3% 2019)

			Källa; Inköpsstatistik från grossister
Digitalisering	Säkra och öka informationstillgängligheten vid beställning	Minst en aktivitet	Förvaltningsgrupp är upprättad En kommun har gått över till tvåfaktorsautentisering Källa; Minnesanteckning Drift- och utvecklingsgruppen
Hållbar organisation			
Ekonomi i balans			
Budget i balans	Nettokostnad mot budget	Beslutad nettokostnadsram	Uppfyller nettokostnadsramen Källa; Raindance
Kostnadseffektivitet	Utfall kostnad per måltid	Högst 31,50 kr/portion	28,80 kr Källa; Raindance samt Matilda
Minskat miljöavtryck			
Ekologiska livsmedel	Andel ekologiska livsmedel av den totala livsmedelskostnaden	Ökning jämfört med föregående år	39,1% (37,7% 2019) Källa; Inköpsstatistik från grossister

Budget i balans

Verksamhetens nettokostnader har ett överskott mot budget på 0,07 mnkr (8,9%) och mot förra året 0,2 mnkr (21,5%). De största posterna ses på intäkter, personalkostnader och material och varor.

Intäkterna har en positiv budgetavvikelse på 0,15 mnkr och mot förra året 0,9 mnkr och beror av att Karlstads kommun har avropat fler portioner och därav fått ta mer av kostnaden totalt i slutavräkningen.

Personalkostnader har en positiv budgetavvikelse på 0,2 mnkr och mot förra året 0,1 mnkr. Det positiva resultatet beror på bättre resursoptimering (storköksfördelar), vikariehantering och förbättrat flöde vid förpackningsmaskin trots fler producerade måltider.

Material och varor har en negativ budgetavvikelse på 0,25 mnkr och beror på ökade livsmedelskostnader då det har producerats fler måltider.

Övrigt

Kost- och servicenämnden har haft fyra möten under året, som alla har varit digitala genom CISCO meeting. Drift- och utvecklingsgruppen har haft sju digitala möten under året.

Drift- och utvecklingsgruppen fick möjlighet att svara på Värmlandsstrategin 2040, där det lyftes fram nutritionens roll och betydelse samt att kompetens och kunskap inom vård och omsorg behöver öka för en god och jämlik hälsa, med särskild hänsyn till de individer som inte har en inneboende kraft och förmåga (hit hör gruppen äldre, sjuka och sköra). Det betonades också om betydelsen av en ökad livsmedelsförädling som också passar den offentliga måltiden och vikten av samverkan mellan olika aktörer som verkar inom samma bransch, exempel offentlig verksamhet, myndigheter, företag och branschorganisationer.

Nyköping, Eskilstuna och Kungälv kommun har under året hört av sig för att få veta mer om kost- och servicenämndens samverkansform, då de planerar för liknande upplägg i deras kommuner och regioner.

